

autor Mgr. Dita Macháčková
design a ilustrace BcA. Alina Pylaeva

**SOUBOR
VÝUKOVÝCH MATERIÁLŮ
PRO ŽÁKY-CIZINCE
NA 2. STUPNI ZŠ**

SOUBOR VÝUKOVÝCH MATERIÁLŮ PRO ŽÁKY-CIZINCE NA 2. STUPNI ZŠ

český jazyk

matematika

zeměpis

přírodopis

dějepis

fyzika

výchova k občanství

chemie

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Pomáhající Plzeň

Materiál vznikl v rámci projektu „Podpora integrace cizinců na lokální úrovni v roce 2022“, který je financovaný Ministerstvem vnitra ČR a realizován Odborem sociálních služeb Magistrátu města Plzně.

autor Mgr. Dita Macháčková
design a ilustrace BcA. Alina Pylaeva

Plzeň 2022

Milé kolegyně, milí kolegové,

v rukou držíte soubor materiálů pro žáky-cizince na 2. stupni ZŠ, který zahrnuje předměty český jazyk a literatura, matematika, zeměpis, dějepis, přírodopis, fyzika, chemie a výchova k občanství. Jeho cílem je usnadnit první kroky ve výuce daného předmětu žáků-cizinců, který zcela či téměř neovládá naši mateřštinu, tedy český jazyk.

Učitelům materiály pomohou:

- a) pochopit proces získávání jazykové kompetence u žáka-cizince,
- b) zapojit žáka-cizince do výuky (i přes jeho jazykový deficit),
- c) inspirovat se ve vytváření podpůrných materiálů pro žáka-cizince.

Žákům-cizincům materiály umožní:

- a) okamžitě se zapojit do výuky v jednotlivých předmětech, a to poměrně samostatně,
- b) naučit se některé ze základních instrukcí,
- c) získat první slovní zásobu v jednotlivých předmětech,
- d) seznámit se s českým jazykem.

Soubor je tvořen:

1. Společnou **přílohou**, kde se nachází:

- a) toto úvodní metodické seznámení,
- b) užívané instrukce, které jsou znázorněny obrázkem,
- c) česká abeceda a vzor psacího písma (vzorová slova jsou znázorněna barevně dle mluvnického rodu, tj. mužský rod modře, ženský rod červeně a střední rod zeleně).

Instrukce a abecedu je třeba žáků-cizinců vytisknout, aby je měl při plnění úkolů při sobě.

2. **Pracovními listy** pro jednotlivé předměty, které obsahují **výkladovou** a **úkolovou** složku. Jejich uspořádání je dáno tématem, kterým se zabývá, tj. nejdříve je výkladová část následována úkoly nebo jsou úkoly vkládány průběžně do výkladu. U každého úkolu je modře zobrazen **vzor** řešení. Pod oranžovou **ikonkou** QR kódu se skrývá **online aktivita** vytvořená v aplikaci LearningApps. Její funkce je upevňovací, procvičovací a také sebekontrolní. Ikonka je při zobrazení na monitoru aktivní, tj. automaticky převede žáka k patřičnému cvičení. Online aktivity je možné zobrazit také díky QR kódu a zkrácenému URL odkazu, jejich seznam je zařazen na konci každého pracovního materiálu pro daný předmět.

Jako autorky jsme se snažily o to, aby byl materiál názorný a intuitivní. Přesto je třeba určitá míra asistence u žáka, který pracovní listy vyplňuje. Je nutné, aby žák úkoly plnil v uvedeném pořadí, neboť získání další jazykové kompetence v daném cvičení je vždy závislé na předchozím úkolu. Žák si potřebuje být jist, že pochopil zadání i probíranou látku, přestože je toto ověření do jisté míry suplováno online aktivitami.

Je možné, že jako odborníci na daný předmět objevíte jevy, ke kterým budete mít výhrady, a to v oblasti užívání češtiny (např. výraz *jaký* místo *který* apod.) či v oblasti odborné (dělení různých jevů do kategorií apod.). Pokuste se nad tímto přivřít oči, neboť pro cizince je v první fázi výuky velmi důležité, aby jazyk instrukcí i tématu byl co nejvíce zjednodušený a názorný. Musíme si uvědomit, že žák-cizinec bude schopen pochopit látku v plné šíři i hloubce a toto porozumění vyjádřit jazykově až za několik měsíců, dokonce i let.

Přejeme Vám, aby tyto pracovní listy napomohly jak Vám, tak i žákům-cizincům překlenout nelehké období prvních výukových hodin na 2. stupni ZŠ. Budeme velmi rády za zpětnou vazbu.

autorky

Mgr. Dita Macháčková, autorka

ditusamachonte@seznam.cz

Dita Macháčková, členka a bývalá tajemnice AUČČJ. Vystudovala češtinu a ruštinu na FPE ZČU v Plzni, kde po dokončení studia začala vyučovat ruskou literaturu a češtinu pro cizince, které se věnuje dodnes. Od roku 2004 působí na LF UK v Plzni, kde vede semináře češtiny pro cizince. Několik let se pravidelně účastní MLJŠ ZČU v Plzni, v letech 2012–2017 jako koordinátorka sekce češtiny pro cizince. Je členkou zkušebních komisí zkoušek češtiny pro cizince, metodickou kurzů češtiny pro cizince, přednáší problematiku výuky češtiny pro cizince na ZČU v Plzni a spolupracuje s mnoha subjekty (vzdělávací instituce, neziskové organizace, soukromé firmy). Ve volném čase se věnuje výuce dětí a svému projektu CZECHING (www.czeching.cz), kde sdílí vytvořené materiály či tipy do výuky a pořádá metodické webináře.

BcA. Alina Pylaeva, design a ilustrace

pylaevalin@gmail.com

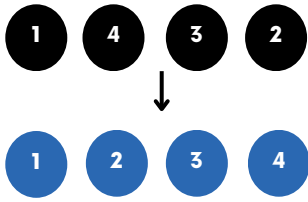
Alina Pylaeva, ilustrátorka původem z Běloruska. V roce 2019 absolvovala obor Didaktická ilustrace na FDU ZČU v Plzni, v současné době pracuje na diplomové práci v oboru Mediální ilustrace. Zúčastnila se kolektivních výstav různých českých a mezinárodních projektů, její ilustrace jsou v několika kolektivních knihách o Česku a českých dějinách. Spolupracovala s UJP ZČU, Odborem životního prostředí města Plzně a soukromými firmami.

Specializuje se na didaktické ilustrace přírody, folklóru, lidových tradic, historických událostí a osobností a na komiks.

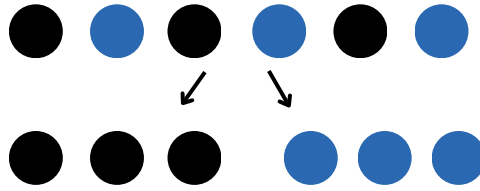
Její tvorbu můžete sledovat na [Instagramu](#) @illu.ali.

INSTRUKCE

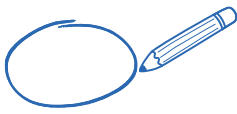
Seřad'te:

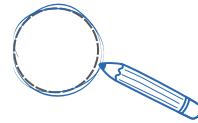
Roztříd'te:

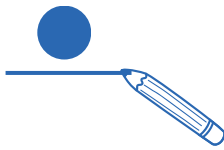
Zakroužkujte:

Obtáhněte:

Podtrhněte:

Opište:

Přepište:

Auto

Napište:

Auto

Spojte:

Doplňte:

INSTRUKCE

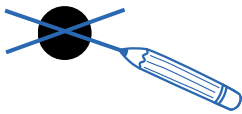
Počítejte:

$$2 + 2 = 4$$

Říkejte:

Škrtněte:

ABECEDA

Aa *Aa*
auto

Bb *Bb*
bota

Cc *Cc*
cukr

Čč *Čč*
čaj

Dd *Dd*
dům

Ďď *Ďď*
lod'

Ee *Ee*
elektrika

Ff *Ff*
fix

Gg *Gg*
guma

Hh *Hh*
houba

Ch *Ch*
chléb

Ii *Ii*
iglú

Jj *Jj*
jazyk

Kk *Kk*
kniha

Ll *Ll*
lavice

Mm *Mm*
mapa

Nn *Nn*
nástěnka

Ňň *Ňň*
kůň

Oo *Oo*
okno

Pp *Pp*
pravítko

Qq *Qq*
QR kód

Rr *Rr*
rohlík

Řř *Řř*
řeka

Ss *Ss*
sešit

Šš *Šš*
škola

Tt *Tt*
tužka

Ťť *Ťť*
déšť

Uu *Uu*
učitel

Vv *Vv*
vlak

Ww *Ww*
wifi

Xx *Xx*
xylofon

Yy *Yy*
ypsilon

Zz *Zz*
zrcadlo

Žž *Žž*
židle